

України, женеvських конвенцій про захист жертв війни від 12 серпня 1949 р. та додаткових протоколах до них, складається з інших міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України». Таким чином, у цьому нормативному акті додатково підтверджено важливість женеvських конвенцій 1949 р. та додаткових протоколів до них для України.

Отже, женеvські конвенції 1949 р. та додаткові протоколи до женеvських конвенцій 1977 р. є міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а їх норми та принципи є законами та звичаями війни, що передбачені такими міжнародними договорами.

Бантшиєв Олександр Федорович -
провідний науковий співробітник
наукової лабораторії № 1 науково-
організаційного центру Національної
академії Служби безпеки України,
кандидат юридичних наук, професор;
Титула Дмитро Вікторович - науковий
співробітник наукової
лабораторії № 1 науково-
організаційного центру Національної
академії Служби безпеки України

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИСТИЧНИХ І КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ

Аналіз матеріалів судової практики засвідчив, що суди в Україні по-різному оцінюють фінансування діяльності воєнізованих формувань у самопроголошених, так званих Луганській і Донецькій народних республіках. 2014 року зафіксовано порушень: за ст. 258 Кримінального кодексу (КК) України «Терористичний акт» - 1499, ст. 258¹ КК України «Втягнення у вчинення терористичного акту» - 7; ст. 258² КК України «Публічні заклики до вчинення терористичного акту» - 4; ст. 258³ КК України «Створення терористичної групи чи терористичної організації» - 478; ст. 258⁴ КК України «Сприяння вчиненню терористичного акту» - 11; ст. 258⁵ КК України «Фінансування терористичної діяльності» - 54;

ст. 256 КК України «Сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності» - 60.

2015 року зафіксовано порушень за ст. 258 КК України - 1295, 258¹ КК України - 1; 258² КК України - 4; 258³ КК України - 849; 25 8⁴ КК України - 7; 258⁵ КК України - 138; 256 КК України - 101.

Наведені дані свідчать, що збільшення обсягів фінансування тероризму в Україні безпосередньо пов'язано зі збільшенням кількості випадків учинення терористичних актів, створення терористичних груп чи організацій та сприяння учасникам злочинних організацій, укриттям їх злочинної діяльності [1, с. 2]. Вочевидь, зазначене обумовлено тим, що вчинення терористичних актів, а тим паче створення терористичних груп і підтримання їх «боездатності» було б неможливим без фінансової підтримки. Причинно-наслідковий зв'язок очевидний: що більші обсяги фінансування, то поширенішими стають випадки вчинення терористичних актів.

Аналіз матеріалів судової практики виявив проблеми, що виникають під час кваліфікації діянь, що підпадають під ознаки фінансування тероризму. Передусім у правозастосовній діяльності постає питання щодо визначення об'єктивної сторони фінансування тероризму. Зазначене спричинено неузгодженістю законів, які містять визначення фінансування тероризму. Зокрема, це поняття містять такі закони України: «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» (ст. 1), «Про боротьбу з тероризмом» (ст. 1) та КК України (ч. 1 ст. 258⁵). Також у разі засудження особи за фінансування тероризму, яке виявилось у фінансуванні терористичної організації, має бути констатовано існування саме терористичної організації. Тобто попередньо необхідно встановити наявність ознак складу злочину, відповідальність за який передбачено ст. 258³ КК України (створення терористичної групи чи терористичної організації). За інших обставин немає складу злочину. Проте аналіз судової практики свідчить, що суди застосовують ст. 258⁵ КК України й без нього. Нез'ясованим є питання, чи є Луганська та Донецька народні республіки терористичною організацією, оскільки в

національному законодавстві не передбачено механізму визнання організацій терористичними.

Практика свідчить, що корупційні злочини можуть бути готуванням до злочинів терористичної спрямованості, зокрема ст. 258⁵ КК України. Отримання неправомірної винагороди від учинення корупційних злочинів стає джерелом фінансування тероризму. Безпосередньо спрямованими на вчинення терористичного акту можуть бути корупційні злочини, передбачені ст. 262, 410 КК України.

Водночас ці злочини можуть бути готуванням до тяжких та особливо тяжких злочинів проти життя та здоров'я особи, інших злочинів проти громадської безпеки тощо.

Аналізуючи і корупційні злочини, і злочини терористичного спрямування, слід мати на увазі, що в деяких із них під час їх учиненні йдеться, передусім, не про посягання на об'єкт злочину, завдання шкоди правоохоронюваним цінностям, благам та інтересам, а про формування злочинних суспільно небезпечних (шкідливих) відносин, існування яких є небезпечним для інтересів окремих фізичних і юридичних осіб, суспільства або держави.

На підставі викладеного доходимо таких висновків. Для забезпечення основоположних прав і свобод людини та громадянина, ефективності розслідування злочинів, пов'язаних із фінансуванням тероризму, передусім, необхідно уніфікувати в законодавстві України поняття «фінансування тероризму», яке створить правове поле для протидії цим діям. Також потрібно вирішити на законодавчому рівні питання про визнання організації терористичною.

Ми поділяємо, раніше висловлену позицію щодо доцільності поєднання злочинів терористичної спрямованості в окремому розділі Особливої частини КК України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Стан і структура злочинності в Україні: [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://mvs.gov.ua/>. - Назва з екрана.
2. Статистична інформація про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.gp.gov.ua/ua/stat.html>. - Назва з екрана.